

“L'autodeterminació és un dret inalienable de tots els pobles”

De què s'ha tractat, enguany, al seminari de Bandung?

—El seminari de Bandung forma part d'un procés per a fomentar la descolonització que porta a terme el Comitè dels 24 de les Nacions Unides, seguint el mandat de l'assemblea general. Enguany s'hi ha constatat que la segona dècada per a l'eradicació del colonialisme s'acaba el 2010 i no hi ha indicis que ni tan sols una de les setze colònies que queden a la llista de l'ONU es pugui descolonitzar els 24 mesos vinents.

—Un dels objectius programàtics del vostre partit, justament, és la descolonització. Podem definir encara Gibraltar com una colònia?

—Si acceptem que el concepte de *colònia* només té un significat, un territori classificat com a tal segons el dret internacional, llavors Gibraltar és i continuarà essent una colònia, o territori sense autogovern, mentre no es descolonitzi, tal com passa amb els quinze territoris restants de la llista de l'ONU. Ara, la reivindicació de descolonització és més a prop d'aconseguir-se perquè la posició de la Gran Bretanya cada vegada és menys sostenible: d'una banda, dona suport a la negociació amb Espanya per a descolonitzar Gibraltar i, d'una altra, afirma que el referèndum del 2006 per a aprovar la nova constitució era de fet l'exercici de l'autodeterminació gibraltarenca.

—El ministre principal, Peter Caruana, i el govern britànic insisteixen a dir precisament que amb la nova constitució del 2006 es va establir una “relació no colonial” entre tots dos territoris. Hi coincidíu?

—L'argument dels dos governs no és idèntic, perquè Londres, el març del 2006 —fins i tot abans de la nova constitució—, va dir que considerava la relació amb Gibraltar (i els nou territoris britànics d'ultramar restants) prou moderna per a no merèixer la qualificació de *colonial*. Òbviament, aquestes opinions

Joe Bossano (Gibraltar, 1939) és el líder del partit en actiu més antic del penyal, el Gibraltar Socialist Labour Party (GSLP), i del 1988 al 1996 va ser ministre principal de Gibraltar. D'aleshores ençà hi és cap de l'oposició. Acaba de tornar de Bandung (Indonèsia), on ha participat com a observador al seminari anual del comitè de descolonització de l'ONU.

no són igual que un procés de descolonització que hauria de desembocar en el reconeixement, pel dret internacional, que gaudim de prou autogovern perquè la Gran Bretanya no hagi de respondre per nosaltres davant l'ONU, tal com exigeix actualment l'article 73 e) de la carta als països que administren colònies.

—Quina seria, segons el vostre parer, la millor manera d'esborrar el nom de Gibraltar de la llista de setze territoris?

—L'objectiu no és tant esborrar Gibraltar de la llista de l'ONU com aconseguir la descolonització. La llista és simplement un compendi dels territoris que encara no han estat descolonitzats des que va començar aquest procés. En aquests moments hi queden setze territoris, però fa pocs anys n'hi havia disset: incloïa el Timor Oriental, una antiga colònia portuguesa que va fer un referèndum i va escollir la independència. Quan la va obtenir (el 2002), l'ONU va esborrar-lo de la llista perquè ja no havia d'exigir responsabilitats sobre aquest territori a Portugal.

—Quin significat té el dret d'autodeterminació a Gibraltar?

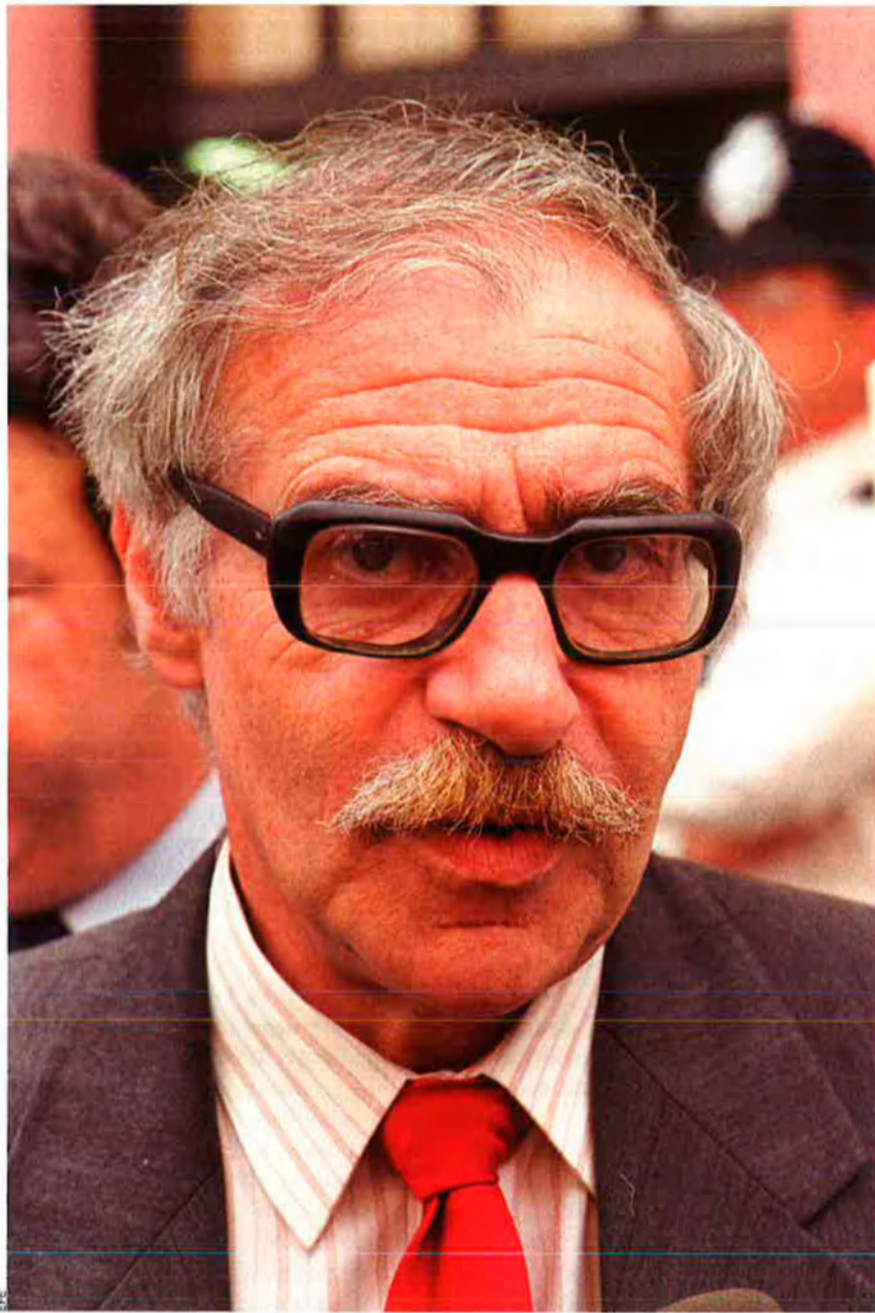
—L'autodeterminació és un dret humà, inalienable, de tots els pobles, segons la Declaració Universal dels Drets Humans. El capítol 11 de la carta de les

Nacions Unides especifica que tots els territoris inscrits a la llista del Comitè dels 24 i que no s'autogovernen tenen el dret legal a l'exercici de l'autodeterminació a fi d'escollir l'opció que vulguin per a descolonitzar-se. El dret a l'autodeterminació és idèntic a tots setze territoris.

—D'una altra banda, com veieu el procés de negociació tripartit iniciat a Còrdova el 2006?

—El procés tripartit, segons les tres parts implicades, no té res a veure amb la descolonització. Per a Espanya, l'objectiu és crear un clima de més confiança amb Gibraltar oferint solucions a temes pendents. Es pensa que això es pot traduir, en una data futura, en una acceptació més gran entre els gibraltarencs de la proposta de sobirania compartida rebutjada el 2002. La nostra visió és que res que s'acordi al fòrum tripartit no modificarà la posició del poble de Gibraltar a l'hora de lluitar per l'autodeterminació i la descolonització, on Espanya no té cap paper. El GSLP ha rebutjat la part de la declaració de Còrdova que es refereix a la sobirania de Gibraltar com un aspecte que només competeix a Londres i a Madrid.

—Com veieu de Gibraltar estant la situació política actual entre Catalunya i l'estat espanyol? Man-

teniu relacions amb formacions catalanes?

—Seguim amb molt d'interès què passa a Catalunya, però els contactes polítics són esporàdics. Som conscients que la història de la península Ibèrica ens uneix als catalans, especialment en els esdeveniments de principi del segle XVIII. El govern socialista gibraltarenc, abans del 1996, convidava regularment Esquerra Republicana a participar en la nostra diada nacional, el 10 de setembre. També vam tenir contacte i vam rebre visites de l'IPECC i de CiU. Creiem

“La història de la península Ibèrica ens uneix als catalans, especialment en els esdeveniments de principi del segle XVIII”

que el principi de l'autodeterminació és aplicable a tots els pobles, però el dret legal a la independència només és reconegut en el cas de països en situació de domini colonial. Ara, també és clar que recentment ha augmentat el nombre de països sobirans a partir de la voluntat popular, particularment a l'Europa de l'est.

—Creieu que un augment del reconeixement de la plurinacionalitat i el federalisme a l'estat espanyol facilitaria, a llarg termini, una possible co-sobirania per a Gibraltar com la que va insinuar Jack Straw el 2001?

—No crec que tingui cap influència sobre la posició del poble en general i, naturalment, mai no canviarà la política del partit socialista gibraltarenc. Considerem que la nostra terra ens pertany. Descolonitzar Gibraltar i després sotmetre'l a les decisions d'un govern a Madrid, a més del de Londres, seria un disbarat. Crec que la plurinacionalitat i el federalisme són bons per al conjunt dels pobles que componen l'estat espanyol, però Gibraltar és un poble veí i únicament hi vol mantenir bones relacions de convivència. La proposta de Straw es va rebutjar amb un no rotund i aclaparador al referèndum del 2002, que preguntava si era acceptable el concepte de compartir la sobirania amb Espanya, fos quin fos el percentatge. I això no ho canviarà res.

—Us tornareu a presentar com a candidat del GSLP per a ministre principal?

—La constitució del partit exigeix la reelecció del líder en assemblea general cada dos anys. El 2000, quan se'm va fer la mateixa pregunta, vaig contestar que la meua intenció era oferir-me com a líder del partit fins el 2011, és a dir, per a les eleccions internes del partit de l'any vinent. Vaig ser reelegit per setzena vegada el març del 2007. Els meus plans no han canviat, però si hi ha més noms i algun surt elegit líder del partit l'abril del 2011, serà el candidat del GSLP per al càrrec de ministre principal als comicis de l'octubre d'aquell mateix any. Si em presento o no com un candidat més ho decidirà el partit quan toqui i dependrà de les circumstàncies del moment.

Martí Crespo